

Svenska kulturfondens pristagare 2020

Svenska
kulturfonden

Jakob Höglund

KULTURFONDENS STORA PRIS 30 000 EURO

Med sin gedigna utbildning inom musik, teater och dans har Jakob Höglund skapat ett helt eget scen- och regispråk i teatervärlden.

Han går över genregränser, rör sig mellan konstarter och utmanar den traditionella teaterkonsten.

Hans mångsidighet som artist och regissör ger honom möjlighet att kombinera dans, scenkonst, musik, visuell konst i föreställningarna.

I sina uppsättningar, där dräkterna och scenografin förstärker den magiska känslan, blandar han lek, fantasi och allvar så att betraktaren blir både förvirrad och fängslad.

Jakob Höglund är en naturlig och chosofri tusenkonstnär. Med stor glädje tar han sig fördomsfritt an nytolkningar av klassiska verk som till exempel nationaleposet *Kalevala* och Tove Janssons *Sommarboken*.

Jakob ser pusselbitarna falla på plats

Hej Jakob, vem är du?

Jag är småstadspojken som alltid sysslat med musik och dans. I slutet av gymnasiet gick jag med i den lokala teaterföreningen och det ledde till att jag utbildade mig till skådespelare och flyttade till Helsingfors och vidare till Stockholm. Då jag fick erbjudandet att regissera en dansteaterföreställning på Wasa Teater 2010 hände något och jag kände att i kombinationen som regissör och koreograf kommer min kreativitet och min kunskap till sin rätt. Sedan dess har det rullat på i högt tempo.

Kan du berätta lite om hur du arbetar?

Som regissör är jag väldigt processinriktad trots att jag planerar mycket. Repetitionerna är kreativa tillfällen där jag låter alla andra i teamet komma med idéer som jag sedan plockar ihop till ett fungerande paket. Att sätta ihop en produktion är som att få ett tusenbitarspussel framför sig som man håller ut och börjar foga ihop. Ju längre man kommer, desto klarare blir motivet.

Finns det någon höjdpunkt du vill berätta mera om?

Man kan kanske tala om tre milstolpar i min karriär efter debuten som regissör. Den första är Stormskärs Maja på Åbo Svenska Teater 2015 där jag blev ett med mitt formspråk och insåg att det även fungerade för en vuxen publik. Sedan kom mitt första uppdrag på Vasa stadsteater 2016, vändpunkten som gjorde att jag tog tjuren vid hornen och började arbeta också på finska. Det här är det smartaste jag gjort eftersom det öppnade upp hela Kulturförbundet för mig. Den tredje milstolpen är Kalevala. Det är det tyngsta men samtidigt det mest givande projekt jag arbetat med där jag verkligen givit mig ut på okända vatten med nya stilarter.

Vilken utveckling skulle du vilja se inom ditt område?

Det skulle vara otroligt roligt om man kunde hitta en form för att sätta upp musikteater, en förståelse för att musikteater innebär en extremt lång skapandeprocess. Till exempel på Broadway har man ett system där man använder sig av workshops och testning. Jag önskar att vi också här kunde ge musikteatern den tid som behövs för komma fram till slutresultatet.

Vad ska du göra med prissumman?

Jag kanske ordnar en väldigt försenad inflyttningsfest för mina vänner. Ärligt talat har jag inte hunnit fundera ännu men det enda rätta är att den ska komma konsten till nytta. Jag har alltid drömt om ett eget arbetsutrymme där man kan utveckla idéer under lediga stunder, så kanske det äntligen blir av. Svenska kulturfonden har varit närvarande genom hela mitt liv, först genom föreningsbidrag och senare genom understöd för kurser och vidareutbildning, men också som medfinansier till flera av de pjäser jag jobbat med.

Jakob Höglund

FÖDD: 1981 i Jakobstad, bosatt i Helsingfors.

STUDIER: Magister i teaterkonst vid Teaterhögskolan i Helsingfors 2007.

KARRIÄR: Konstnärlig ledare på Lilla Teatern, har arbetat som skådespelare, dansare, koreograf och regissör. Aktuell med dock- och musikteaterföreställningen Kalevala på Åbo Svenska Teater och en musikteaterversion av Romeo och Julia på Vasa stadsteater.

PRISET: Överraskade mig totalt och fick mig att reflektera över det jag gjort hittills. Jag känner mig både lycklig, hedrad och ödmjuk över att ta emot det.

GÖR PÅ FRITIDEN: Det mesta i mitt liv är kopplat till mitt yrke; så om jag tränar blir det dans, om jag går ut blir det teater och reser jag blir det ofta för att söka inspiration.

DRICKER: Gärna mammas grönkålssmoothie som jag i princip är uppvuxen på.

ÄTER: Väldigt gärna ute på restaurang med vänner. Sällskapet är viktigast.

FAVORITBOK: *Sommarboken* av Tove Jansson.

LYSSNAR PÅ: Musik, rytmer och ljud om och om igen när jag skapar föreställningar, jag älskar levande ljud på scen. På fritiden får det gärna vara tyst eftersom det är så mycket musik på jobbet.

FAVORITARTIST: Dimitris Papaioannou. En helt fantastisk grekisk regissör som jobbar i gränslandet mellan teater och dans som lyckas skapa otroligt suggestiva bilder och stämningar i sina föreställningar.

BEUNDRAR: Den svenske koreografen Alexander Ekman för hans lekfullhet och kreativitet.

DRÖMUPPDRAG: Det kan man aldrig veta! Nyskrivna verk är oftast mest överraskande och det kan vara lika givande att göra en liten monolog som en gigantisk musikal.

Estrids bokklubb

KULTURFONDENS PRIS 15 000 EURO

Teamet bakom Estrids bokklubb med Sanna Vuori i spetsen belönas för den populära videoserien där unga programledare intervjuar barnboks-författare, illustratörer och serietecknare och pratar om böcker tillsammans med andra barn.

I serien kommer finlandssvenska, finskspråkiga och sverigesvenska skapare av barn- och ungdomslitteratur till tals på ett sätt som inspirerar tittarna att läsa, skriva, skapa bilder och dela läsoplevelser.

De fyra säsonger som hittills har publicerats på webben når ut till en bred målgrupp, också utanför Finlands gränser. Den tillhörande bloggen och en bok med uppgifter för mångsidigt skapande ger skolorna bra verktyg för att uppmuntra till kreativitet och interaktivitet.

Sanna arbetar med sin dröm

Hej Sanna, vem är du?

Jag sysslar med alla möjliga olika former av kulturprojekt, från kreativt skrivande, barnteater och workshops till Estrids bokklubb och litteraturförmedling. Man kan säga att jag är något av en självlärd mångsysslare: lite råddig, lite barnslig och lite kaotisk men en som ändå alltid lyckas få de flesta saker gjorda, som genom ett trollslag.

Kan du berätta lite om hur du arbetar?

Jag får en idé och tänker: Det här gör jag! Saker brukar gå ganska snabbt tills världen kommer emot i form av ekonomi, byråkrati, logistik, andra människors tidtabeller och liknande. Då man arbetar med projekt märker man verkligen varför en aktör som Kulturfonden är viktig.

Arbetet med Estrids bokklubb sker till stor del i Underverkstadens lilla källare där vi också spelar in. Samarbetet med Estrid Airas, Ida-Lina Nyholm som gör vårt pedagogiska material till skolor och Timo Kari som sköter film och klipp är både inspirerande och enkelt, inget känns jobbigt med dem. Vi är nu inne på den femte säsongen och vårt sätt att arbeta har blivit snabbare och säkrare med åren.

Finns det någon höjdpunkt du vill berätta mera om?

Det är väldigt roligt att se hur programmet lever vidare och att det gjort sig ett namn ute i samhället. Jag tror att någon elev i varje skola och de flesta pedagoger i Svenskfinland känner till Estrids bokklubb, och det känns fint. Varje säsong har vi tagit med något nytt och även om vi inte riktigt har någon uppföljning av hur många som ser programmet så vet vi att det också används inom pedagogiken i Sverige.

Hurdan utveckling skulle du vilja se inom ditt område?

Barn- och ungdomslitteraturen mår bra, förlagen satsar och det kommer nya författare hela tiden. Att intresset för läsning bland unga i högstadiesåldern dalar tror jag beror på att texterna och de saker unga är intresserade av helt enkelt inte möts.

Jag skulle också önska lika fina satsningar på barnteater som på andra former av teater. Barnteatern förtjänar ett bättre rykte och att tas på större allvar eftersom underhållning för barn också kräver mycket kunskap. Samhället behöver teater som riktar sig till just barn och som ger dem något mer.

Vad ska du göra med prissumman?

Det är lite oklart ännu, men förstås till att röja tid att utveckla projektet. Jag vill också väldigt gärna göra något tillsammans med alla som varit med och arbetat med bokklubben, så det kanske blir en liten fest.

Sanna Sofia Vuori

FÖDD: I början av 1980-talet i Helsingfors där jag fortfarande bor.

STUDIER: Började ursprungligen studera biologi på Helsingfors universitet men flyttade över till nordisk litteratur, sedan studier till dramainstruktör och olika kurser i kreativt skrivande.

KARRIÄR: Jag startade en dramaverksamhet inom Föreningen Brage som sedan växte och blev den egna satsningen SagaTeater, nuvarande Flax. Produktionerna växte och blev sedan Underverkstaden som i dag har flera pågående projekt.

PRISER: Först trodde jag samtalet handlade om att jag glömt att redovisa för något bidrag, men då jag förstod att jag fått ett pris blev jag både glad och överraskad.

GÖR PÅ FRITIDEN: I princip samma som på jobbet, men försöker att ägna mig åt min familj så mycket det går.

DRICKER: Helst mjölk, men det beror på maten förstås.

ÄTER: Svampsås från Iloranta.

FAVORITBOK: Jag tycker förstås mycket om min egen barnbok *Ägget*, men min favoritbok är *Kotiruokaa leikki-ikäiselle*, en bok jag hade som barn och som jag inte lyckats få tag i efter det.

LYSSNAR PÅ: Radio, vett och snälla människor.

FAVORITARTIST: Jag har rätt samma smak som många mor- och farföräldrar har. Inom de flesta former av konst.

BEUNDRAR: Många och på olika sätt. De som är och gör som de själva vill.

DRÖMUPPDRAK: Det håller jag på med just nu! Jag får arbeta mångsidigt med projekt som kan variera från timme till timme.

Mats Liljeroos

KULTURFONDENS PRIS 15 000 EURO

Kulturfonden belönar Mats Liljeroos för hans långa kritikergärning inom musik och musikteater.

Mats Liljeroos har studerat musikvetenskap vid Åbo Akademi. Hans specialitet är klassisk musik, men han går gärna över gränser när det gäller musikgenrer, regioner och språk.

Med sin gedigna erfarenhet är Mats Liljeroos trygg i sin roll som kulturkritiker. Han både vill och vågar ta sig an allt från gräsrotskultur till professionella konstuttryck. I sina recensioner bedömer han galant varje framträdande utgående från rätt perspektiv och sammanhang.

Mats Liljeroos recensioner är intressant och högklassig läsning för alla musik- och kulturvänner och ger viktig vägledning och kunskap i ett rikt musikutbud.

Melodierna blev Mats levebröd

Hej Mats, vem är du?

Musikvetaren som snabbt kom underfund med att skrivmaskinstangenterna passade mig bättre än pianotangenterna. Jag torde i dag vara den enda i Finland som försörjer mig på att recensera musik på svenska. Under mina år som frilansare har det blivit närmare 6 000 texter, allt från intervjuer och artiklar av olika slag till kolumner och recensioner.

Kan du berätta lite om hur du arbetar?

Även om den klassiska musiken är min huvudsakliga genre har jag genom åren sysslat med de flesta former av musik och musikteater. Dagstidningskritiken innebär en knepig balansgång i och med att alla ska kunna ha utbyte av texten. Det får inte bli för teoretiskt, men inte heller för enkelt. Recensenten är moraliskt ansvarig enbart gentemot sitt eget samvete och kommer man med negativ kritik bör den förstås helst vara konstruktiv.

Finns det någon höjdpunkt du vill berätta mera om?

Varje konsert är unik och speciell på sitt sätt, men den nya musiken är självfallet alltid intressant. Man kunde säga att den är sältan i mitt jobb. Det är omöjligt att lyfta fram ett enskilt evenemang, men visst är det skoj att se exempelvis nyskrivna finlandssvenska musikaler eller, som nyligen, en synnerligen lovande dirigenttalang som Emilia Hoving.

Vilken utveckling skulle du vilja se inom ditt område?

En stötesten är de låga arvoden som betalas för kulturrecensioner. Svenska kulturfondens treåriga bidrag till Intresseföreningen för finlandssvenska frilanskritiker (IFFF) är väldigt viktigt och en indikator på att det börjar hända på området. Det är inte en dag för sent att kulturkritiken i Finland stärks. Just nu är det en massa spännande på gång inom det inhemska kulturskapandet. Speciellt bland unga kreatörer håller genrebegreppen på att luckras upp och man går över gränserna och blandar friskt. Jag hoppas att såväl de statliga som privata instanserna även framöver inser sitt ansvar för kulturen och inte skär ner i understödet.

Vad ska du göra med prissumman?

Betala skulder. Därefter lär det bli aktuellt med bildningsresor till favoritstäderna Rom och Wien. För en operagalning som jag står även spännande produktioner i de viktiga internationella husen högt på listan, liksom Wagner- och Puccinifestivalerna i Bayreuth respektive Torre del Lago.

Mats Liljeroos

FÖDD: 1962 i Vasa, bosatt i Lovisa.

STUDIER: Musikvetenskap vid Åbo Akademi.

KARRIÄR: Första recensionen 1987 för Åbo Underrättelser. Första recensionen för Hufvudstadsbladet 1990. Medlem i Taikes (Centret för konstfrämjande) musikkommision, tidigare styrelsemedlem i Finlands kritikerförbund.

PRISER: En avsevärd ekonomisk lättnad samt, givetvis, ett välkommet erkännande; såväl personligen som för hela skräpet.

GÖR PÅ FRITIDEN: Traskar i skogen, står vid spisen, tittar på engelsk fotboll och insuper kultur i olika former.

DRICKER: Vin, gin tonic, weissbier.

ÄTER: Italienskt, helst hemlagade pastasåser.

FAVORITBOK: Dostojevskijs *Bröderna Karamazov*.

FAVORITARTIST: Otaliga. Frank Sinatra och Willie Nelson hör till husgudarna på den populära sidan, Birgit Nilsson och Jonas Kaufmann på operasidan. Min favorittonsättare är Mozart.

LYSSNAR PÅ: All bra musik. Hemma gärna sjuttitotalsamericana, på jobbet gärna mastig orkestermusik.

DRÖMUPPDRAK: Att recensera uruppförandet av Sibelius återfunna åttonde symfoni.

Unga scenkompaniet

ÖSTERBOTTENS SVENSKA KULTURFONDS PRIS 15 000 EURO

Österbottens svenska kulturfond belönar Annika Åman och Alexandra Mangs på Unga scenkompaniet.

Unga scenkompaniet erbjuder barn och unga möjlighet att vara med om att skapa teater och genom processen kunna kommentera och förstå världen och sig själva. Annika Åman och Alexandra Mangs har under många år med kunskap, engagemang och kreativitet jobbat gränsöverskridande med både amatörteater och professionell teater och fördomsfritt vitaliserat teaterlivet i svenska Österbotten och i hela Svenskfinland.

Annika skildrar världen ur kvinnors och ungas perspektiv

Hej Annika, vem är du?

Jag är en riktig mångsysslare som måste få uttrycka mig konstnärligt. Det är mitt sätt att vara här i världen; att iakttä och skapa. Jag kommer ständigt på nya projekt och kan vara väldigt energisk, men samtidigt har jag ett stort behov av egen tid. Jag trivs egentligen inte alls i rampljuset utan vill i lugn och ro fundera över hur jag ska uttrycka mig. Med tiden har jag kommit fram till att det är skrivandet och regin som är min uppgift, här får jag använda hela min kreativitet.

Kan du berätta lite om hur du arbetar?

Arbetet börjar med ett tema som intresserar mig; ofta tabun, orättvisor eller något lokalhistoriskt. Jag vill ge dem som inte själva fått berätta sina historier en röst. Jag gillar att djupdyka i ett ämne och göra ordentliga efterforskningar medan idéerna puttrar på, tids nog faller bitarna på plats i det dramaturgiska pusslet. Jag har lärt mig lita på processen. Som regissör gillar jag det kollektiva skapandet och att ta tillvara skådespelarnas kvaliteter och kompetenser. Jag tycker om att testa idéer, leka och diskutera för att komma fram till fungerande lösningar där alla strävar mot samma mål.

Finns det någon höjdpunkt du vill berätta mera om?

Förutom arbetet med Unga Scenkompaniet har jag också jobbat många år som manusförfattare och regissör för Oravais Teater, där bland annat pjäserna *Lumpänglar* och uppföljaren *Lumpänglars väg* blivit stora framgångar. Jag lade ner flera år på efterforskning och intervjuer och levde med fabriksarbeterskorna och mina pjäser i nästan tio år. Här har jag verkligen fått växa, och det är ju en dröm att få specialskriva för redan påtänkta skådespelare.

Med Unga Scenkompaniet har vi också haft många höjdpunkter. Varje gång ett barn eller en ungdom säger att vi lyckats skildra deras verklighet känns det fantastiskt meningsfullt att hålla på med det vi gör.

Vilken utveckling skulle du vilja se inom ditt område?

Att statusen för barn- och ungdomskultur skulle höjas och att alla, också alla teaterarbetare, verkligen skulle förstå innebörden av barnperspektivet och ansvaret som följer med att skapa konst för den här målgruppen. Tyvärr ser vi fortfarande rätt ofta hur gestaltningen av barn blir karikerad och förminskande. Ta barn och unga på allvar, helt enkelt.

Vad ska du göra med prissumman?

Åka på inspirationsresa med Alexandra och förhoppningsvis gå någon skrivarkurs. Jag har också en musikduo (Kaain) tillsammans med min syster och behöver en ny gitarr och några nya pedaler.

Annika Åhman

FÖDD: 1986 i Oravais, bosatt i Vasa.

STUDIER: Scenkonst på Yrkeshögskolan Novia, examen 2011. Jag skulle gärna studera vidare, kanske gå någon ledarskapsutbildning men tiden har inte kommit än.

KARRIÄR: Skådespelare på Wasa Teater och på Unga Teatern i Esbo. Grundade den fria teatergruppen Unga Scenkompaniet tillsammans med Alexandra Mangs 2012. Jag har också arbetat som skådespelare, regissör och manusförfattare för Oravais Teater som är min främsta "skola" och mitt hem.

PRISET: Vilken lottovinst! Det känns som om jag har ett Ronja Rövardotter-skr i inom mig som måste komma ut! Efter många års slit känns det verkligen som ett fint erkännande.

GÖR PÅ FRITIDEN: Spelar gitarr och skriver låtar, är ute i naturen, paddlar gärna kajak och tältar eller vistas på sommarstugan. Har blivit bättre på att balansera jobb och fritid.

DRICKER: Just nu kopiösa mängder vatten eftersom jag ammar. Annars gärna vin.

ÄTER: Allt från husmanskost till sushi.

FAVORITBOK: Bodil Malmstens *Nästa som rör mig*.

LYSSNAR PÅ: Lugna gitarrer, bluesiga gitarrer, tunga gitarrer.

FAVORITARTIST: Suzanne Osten, professor och tidigare konstnärlig chef på teatern Unga Klara är en stor förebild i och med det arbete hon gjort, och gör, för barnkultur. Plus otaliga kvinnliga musiker som har betytt massor för mig.

BEUNDRAR: Civilkurage, men också snällhet. Överlag folk som sprider goda vibbar runt sig.

DRÖMUPPDRAG: Att skriva och regissera för film. Jag har redan en idé för en långfilm och håller på med efterforskningar.

Alexandra vågar gestalta det svåra och obekväma

Hej Alexandra, vem är du?

Jag är lite av en perfektionist, vilket nödvändigtvis inte alltid är en bra sak. Jag arbetar både hårt och ambitiöst, gillar att ta mig an nya saker som att läsa in en ny roll eller börja med ett nytt projekt; det är lycka för mig. Jag har en stark föreställningsförmåga, är ganska bra på att se saker ur olika perspektiv och tänka mig in i andras upplevelser. Jag känner en stark vilja att jobba för att samhället ska bli mera jämställt och för att främja allas lika värde.

Kan du berätta lite om hur du arbetar?

Unga Scenkompaniet arbetar alltid utifrån ett tema och letar efter sådant som känns aktuellt i barn och ungas vardag. Vi träffar grupper med unga, sedan skapar vi manus baserat på forskning, populärkultur och på de ungas tankar och upplevelser. Målet är att processen ska vara så djup och mångbottnad som möjligt så att de unga känner att materialet verkligen handlar om dem.

Då jag sätter mig in i en roll gör jag research genom att bland annat läsa jag allt jag kommer över om personen, tiden och annat som rör historien. Jag inspireras av musik och skapar en ljudvärld för karaktären, skriver brev eller dagbok i karaktär och undersöker fysiska rörelsemönster. Jag söker sidor jag kan känna igen mig i, men även sidor som känns längre ifrån mig själv.

Finns det någon höjdpunkt du vill berätta mera om?

Brytpunkten i min karriär är tiden då jag gjorde praktik på Unga Klara i Stockholm och fick jobba med Suzanne Osten. Sättet man tar sig an barn- och ungdomsperspektiv hos dem gjorde intryck, utan den här tiden är jag inte säker på att jag idag skulle jobba med det jag gör. Att göra de unga delaktiga i hela skapandeprocessen och att inte skygga för svåra och obekväma teman var det som framkallade den brinnande elden hos mig att göra den typ av teater som Unga Scenkompaniet gör.

Vilken utveckling skulle du vilja se inom ditt område?

Tyvärr är det fortfarande många som har fördomar mot barn- och ungdomskultur, exempelvis att det är enklare att göra teater för unga än för en vuxen publik. Både statusen och tyvärr också ofta kvaliteten på kultur riktad till barn och unga borde höjas. Att olika fonder gör satsningar är därför jätteviktigt. Konst ur ett barn- och ungdomsperspektiv har mycket att ge också en vuxen publik och jag hoppas att fler vuxna skulle ta sig tid att ta del av den.

Vad ska du göra med prissumman?

Det blir i alla fall en inspirationsresa tillsammans med Annika och kanske fortbildning inom antingen teater, dans eller film.

Alexandra Mangs

FÖDD: 1985 i Kaskö, bosatt i Vasa.

STUDIER: Artistlinjen på Lappfjärds folkhögskola, scenkonst på Yrkehögskolan Novia och The Lee Strasberg Theatre and Film Institute i New York.

KARRIÄR: Jag hittade teatern genom revyn i Kaskö. Innan jag startade Unga Scenkompaniet tillsammans med Annika Åman 2012 undervisade jag barn, unga och en grupp personer med funktionsvariation i scenkonst. Jag arbetar även som frilansande skådespelare, främst på teater-scenen men har även gjort några kortfilmer. De senaste sju somrarna har jag fått tillbringa på Oravais Teater som blivit en betydelsefull plats för mig.

PRiset: Det är en stor ära, svårt att sätta ord på vad det betyder. Som konstnär har man ibland perioder då man tror mindre på sig själv och kanske förminskar sitt eget arbete, därför är det är en väldigt fin känsla att få erkännandet. Det påminner om att det vi gör uppskattas.

GÖR PÅ FRITIDEN: Dansar, tränar och läser en del.

DRICKER: Helst vatten.

ÄTER: Frukost är det bästa målet! Fick jag välja skulle jag alltid äta frukost.

FAVORITBOK: *Tusen strålande solar* av Khaled Hosseini.

LYSSNAR PÅ: Allt från hiphop till klassiskt.

FAVORITARTIST: Stina Wollter, både som konstnär och för allt det som finns bakom konstnärskapet, hennes samhälleliga gärning.

BEUNDRAR: Suzanne Osten, tidigare verksam på teatern Unga Klara i Stockholm och en av pionjärerna bakom utvecklingen av teater för barn och unga.

DRÖMUPPDRAG: För mig är det viktigt att få göra projekt och roller som känns spännande, meningsfulla och utvecklande. Jag tycker det är väldigt intressant att arbeta med film och skulle gärna göra mera sånt.

Dag Andersson

ÅBOLANDS SVENSKA KULTURFONDS PRIS 15 000 EURO

Dag Andersson har genom sitt gedigna kunnande inom såväl film, musik, konst och kultur bidragit till framgångar inom den finlandssvenska filmen. Med sitt breda nätverk är han ett stort stöd för många som är verksamma inom filmvärlden idag.

Han engagerar sig lika starkt för stora nationella projekt som för lokala festivaler och han är en viktig kulturell kraft i Åboland, där barn och unga genom hans initiativ fått njuta av både skolbio och dagisbio. Han har också bidragit till att sprida filmer där man synliggjort den unika åboländska skärgården för en bredare publik och presenterat intressanta åboländska miljöer och personporträtt.

Dag vill se finlandssvensk film på hög nivå

Hej Dag, vem är du?

Jag är en något lat och flegmatisk person som ändå på något vis kan ta tag i saker och få dem gjorda. Jag är självlärd, som så många andra i branschen som började jobba på 80-talet då det inte fanns så många utbildningsmöjligheter på svenska. Jag är kanske inte den mest effektiva då det gäller pappersarbete och att redovisa bidrag, men jag är engagerad i det jag gör, noggrann och kollegial i mitt sätt att arbeta.

Kan du berätta lite om hur du arbetar?

Nuförtiden jobbar jag hemifrån men är i daglig kontakt med mina arbetskamrater på Finlands-svenskt filmcentrum. Ibland gör vi projekt enligt uppdrag, som exempelvis filmseminariet i Helsingfors i höstas som var en beställning från Kulturfonden och Konstsamfundet. Jag tror det är bra och viktigt att våra representanter finns utspridda över Svenskfinland så att vi kan arbeta på gräsrotsnivå, men det kan hända att vår verksamhet skulle gagnas av om vi satt tillsammans och bollade idéer dagligen. Vi får se hur det blir i framtiden.

Finns det någon höjdpunkt du vill berätta mera om?

Sedan starten 1989 har många viktiga projekt kommit och gått. Till exempel lyckades vi för omkring 30 år sedan göra så att begreppet "finlandssvensk film" fick mera kött på benen genom festivalen Finlandssvensk filmmönstring i Vasa. En annan minnesvärd sak är vår omtyckta tidskrift Filmjournalen, som tyvärr drabbades av tidningsdöden för ett par år sedan. Två riktigt lyckade pågående projekt är Barnsöndagar på Kino Engel i Helsingfors och filmfestivalen Bio Fix för en mognare publik i Kimito.

Vilken utveckling skulle du vilja se inom ditt område?

Jämfört med för några år sedan mår den finlandssvenska filmen förhållandevis bra nu. Under det här året kan vi exempelvis se fram emot tre långfilmer på svenska, vilket i sig knappast är en trend, men ett positivt tecken. Utmaningen är att hitta kunnigt folk som är villigt att arbeta med film på svenska, och därför hoppas jag att många svenskspråkiga får utbildning på högskolenivå i framtiden. Branschen är liten i vårt land och svensktalande personer behövs också på viktiga positioner.

Vad ska du göra med prissumman?

Jag vet faktiskt inte. Det finns inga materiella saker jag känner att jag vill köpa, så kanske blir det en ny resa till Japan. Jag var där för ett par år sedan och tycker att det finns ett intressant släktskap mellan Japan och Finland.

Dag Andersson

FÖDD: 1957 i Åbo, bosatt i Kimito.

STUDIER: Studier i litteraturvetenskap vid Åbo Akademi.

KARRIÄR: Började som kultursekreterare på studentkåren och fick 1983 tjänsten som film-sekreterare vid Åbolands kulturråd, och på den vägen är det.

PRISER: Jag är ju ingen skapande konstnär och trodde att samtalet skulle handla om en telefon-laddare som glömts kvar på ett möte. Därför blev jag väldigt överraskad, men glad förstås!

GÖR PÅ FRITIDEN: Efter många år som både löntagare, restaurangägare, biografägare och jordbrukare (dräng) är jag ovan med fritid, men jag gillar att röra mig ute i naturen och är sedan ett par år tillbaka drevkarl i ett jaktlag.

DRICKER: Jag tillverkar egen cider, så gärna en sådan.

ÄTER: Allt från skräpmat till fine dining.

FAVORITBOK: Ingen särskild bok, men gillar författarna Patrick Modiano och WG Sebald.

LYSSNAR PÅ: Alla former av bra musik, gärna modern konsertmusik eller country/america/folk. Håller som bäst på att förkovra mig i japansk musik och har kommit till 1960-talet ungefär. Det låter väldigt mycket som finsk dito!

FAVORITARTIST: Ragnar Kjartansson och hans verk The Visitors imponerade. Videoverket är en timme långt och jag såg det sex gånger på Kiasma i vintras.

BEUNDRAR: Massor, men ingen speciell.

DRÖMUPPDRAG: Inget. Jag är ganska nöjd med livet som det är nu.

Holger Wickström

NYLANDS SVENSKA KULTURFONDS PRIS 15 000 EURO

Holger Wickström är idékläckaren vars hjärta klappar starkt för hembygden. Han är också kultursnickare i ordets vidaste bemärkelse – han snickrar ihop projekt och bygger kulisser, läktare och scener.

Under Wickströms tid som ordförande för Västnyländska Ungdomsringen har Raseborgs sommar-teater upplevt några av sina största succéer. Också Raseborgs festspel har vuxit till att omfatta midsommarfester, konserter och medeltidsevenemang. Holger Wickström har också arbetat tråget för många andra kulturproduktioner och evenemang, bland annat festivalen Faces.

Under sina fyrtio år som kulturaktiv har han själv ofta trivts bäst i kulisserna, men hans ovärderliga insats för kulturlivet och bygemenskapen i Västnyland är desto synligare.

Knappast något kan stoppa Holger

Hej Holger, vem är du?

Jag har hunnit kallas allt från idrottare till politiker, har aldrig haft tråkigt utan alltid haft händerna fulla. En tid som präglat mig är det omvälvande 1970-talet under studietiden i Åbo, och efter det har jag helt enkelt låtit jobben och utmaningarna ramla in. Alla gånger har det inte gått så bra, men man måste låta det slå slint ibland. Efter 25 år i kommunens och kulturens tjänst är jag i dag en samhällsengagerad pensionär och egenföretagare med flera roliga projekt som ligger på hyllan och väntar på att bli verklighet.

Kan du berätta lite om hur du arbetar?

Jag är en nattmänniska som funderar och grubblar då det är mörkt och tanken får tid att mogna. Då jag vaknar på morgonen är planen ofta klar, även om det kan hända att den bleknar då man kommer ut i friska luften. Ibland kan idén till och med bli pinsam då man testat den på andra och uttalar den högt, men man måste klara av att vara självkritisk och se till att inte omge sig med enbart ja-sägare. Oktober och november då det regnar och stormar är den bästa tiden för planering och inspiration. Då våren kommer rullar allt igång och det finns ingen tid att tänka längre.

Finns det någon höjdpunkt du vill berätta mera om?

Så många att de egentligen kunde bli en egen bok. Men en händelse jag gärna lyfter fram är 20 juni 1993. Jag var producent och ordförande i Raseborgs sommar-teater då den plötsligt brann ner en natt. Vi hade ingen försäkring, inga pengar, men tack vare en otrolig uppslutning byggde vi upp hela teatern igen på bara tre dagar och hade premiär precis som planerat. Det blev en fantastisk sommar med publikrekord, men framför allt minnen av en helt överklig händelse och heroiska insatser.

Vilken utveckling skulle du vilja se inom ditt område?

Kulturen i mina trakter mår väldigt bra och kulturlivet är i förhållande till folkmängden otroligt fint. Flera projekt jag varit med och startat, exempelvis Tryckeriteatern och Faces, är i dag närmast institutioner som är både tekniskt och konstnärligt högtstående. Problematik hittar vi däremot inom ett annat område som engagerar mig, nämligen utbildningen och småbarns-pedagogiken, speciellt i huvudstadsregionen. Det är i förlängningen en överlevnadsfråga för vårt språk att det finns undervisning på svenska.

Vad ska du göra med prissumman?

Min dator har kommit till en sådan ålder att den inte orkar längre, så jag tänker köpa en ny. Samtidigt blir det en ny färgprinter och en snabbare uppkoppling, förutsatt att bilen inte hinner gå sönder först!

Holger Wickström

FÖDD: 1948 i Karis dit jag återvänt och där jag fortfarande bor, bara ett stenkast från gatan där jag växte upp.

STUDIER: Statsvetenskap vid Åbo Akademi.

KARRIÄR: Jobbat som bland annat journalist, informatör, idrottssekreterare, kultursekreterare och socialarbetare. Vid sidan om förvärvsarbetet otaliga styrelse- och föreningsuppdrag.

PRISER: Åhå, det här var oväntat, sa jag. Eftersom jag aldrig varit någon större konstnär eller skådespelare utan snarare alltid pynjat på i bakgrunden är jag väldigt överraskad.

GÖR PÅ FRITIDEN: Jag har ingen fritid, men jag läser gärna en god bok om jag får en stund över.

DRICKER: Kranvatten. Raseborgs vatten är naturligt mineralvatten och det bästa kommunala vattnet i Finland.

ÄTER: Kåldolmar eller wienerschnitzel.

FAVORITBOK: *Colorado Avenue* av Lars Sund.

LYSSNAR PÅ: Blues och country.

FAVORITARTIST: Bluesmusikern Elmore James och countrysångerskan Patsy Cline.

BEUNDRAR: Willy Brandt, tidigare borgmästare i Berlin och förbundskansler i Västtyskland.

DRÖMUPPDRAG: Inget uppdrag direkt, men jag vill att Raseborg ska överleva. Jag var med och startade staden och tycker att det är otacksamt att nu behöva försvara det vi skapat.